

proti nečloveškemu zistem pravih belih sužnjev po raznih krajih Italije in izlasti na Siciliji, kjer ti sužnji trpe, ginevajo in se pogubljajo tudi in moralno, da morajo bogateti nekatarniki, in kateri zistem je pod zaščito italijanskih vlad in italijanskih pušč? Zakaj ne protestirajo pred italijanskim konzulatom proti razmeram v Italiji, ob katerih ljudstvo umira, a ministri — kradijo milijone iz državnih blagajn, znoje, krvavi trud istega trpečega in stradačočega ljudstva?

Na Rusijo kriče, da je barbarska, da je krutska, da zatira vsako svobodo mas in posamežnih individuov. Tako kriče na avtokraticko Rusijo. Nč pa ne govorje o tem, kako more v Rusiji eden Lev Tolstoj, en Maksim Gorki javno propagirati in razkladati svoje ideje, direktno nasprotno sedanji državni uredbi, ne da bi jima oblasti skrivila le en sam les, dočim so v liberalni konstitucionalni Italiji enega Hearika Ferrija, ker si je bil dovolil nekoliko rezkeje besedo, odsodili na 14 mesecov ječe! Zakaj niso šli tedaj ti židovski svobodnjaki in misijonarji človekoljubja protestirati — pred italijanski konzulat?

Nedavno temu je bilo v Petrogradu — in če se ne moremo, je tudi »Piccolo« poročal o tem — neko zborovanje, na katerem so glasno odobravali umorstvo ministra Pleveja. In razišli so se mitni in od nikogar nadlegovani. In nikomur se ni skrivil ni en sam les. Denimo pa, da se je kaj tega zgodilo v naši Avstriji ali v Nemčiji! To bi igrali vsi kazenski paragrafi na vse svoje strane!

Vsi se še spominjamo velikega železniškega štrajka na Ogrskem. In ta je bil po vsem svojem pojavu, po svoji naravi in po svojih namenih vse kaj družge, nego pa sedanje gibanje v Petrogradu. Železniški štrajk na Ogrskem je bil čisto strokovno gibanje brez vseki politične primesi in se torej ni primerjati ni dalo to gibanje sedanju na Rusiem, importnanim od zunaj od sovražnikov džive z ečno revolucionarno in anarhistično prmesjo države. In vendar kako kruno je postopala ogrska vlada proti voditeljem več nego opravičenega štrajka! Nasopali so bajoneti in drakonična državna učrava je neusmiljeno uničila neštivo ekzistencijo. Ia kaj se godi ravnokar v ti liberalni in konstitucionalni Ogrski? Puške vojakov poksjo, ne morda na kake revolucionarce ali snarhistike, ampak na siromašne kmete, ki bi bili svobodno izvrševali svoje politično pravo.

Ne proti takim krutostim, proti takemu nasilju, proti takemu brezpravju, proti takemu gašenju svobode in človeškega dostojanstva ne protestujejo ti židovski človeko- in svobodo ljubi. Ozi imajo stup svojih protestov samo proti Rusiji ter sovražijo to rusko državo, sovražijo ruski narod, sovražijo Slovanstvo, sovražijo nas vseh.

To je resnica, o kateri naj bi razmišljali naši ljudje izlasti tedaj, ko čitajo laži in kletve v »Piccolo«!

Rusko-japonska vojna.

Trst, 26. januarja 1905.

Načrt napada generala Kuropatkina, ki ga je previdjati v slučaju nameravane ofenzive, v dobi od januarja do začetka marca (tajanje ledu.)

(Dopis iz strokovnjaškega peresa.)

(Dalej.)

Jako bi bilo torej želeti, da bi Ojama po prenestitvi glavnega dela svoje vojske na zapad izpeljel proti desnemu ruskemu krilu. S tem bi le pomagal Kuropatkini na izvajjanju načrta njegovega. Če bomo torej želi, da se bo armada Nogi (ki je bila do sedaj pred Port Arturjem) kakor tudi vsa druga poznejša japonska ojačaja, uporabljala za rezvršenje in pritiskanje na zapadnem krilu japonske armade, bomo mogli Kuropatkino že v naprej gratulirati na končni popolni zmagi, in to vsele okolnosti, da je za začetek predvidljati vrsto ruskih dozdevnih nevsebov, ker bodo Rusi v tem prostoru bili zaporedoma umikovalne boje notri do omenjene glavne bojne črte. Glavna odločitev leži na vztočenem krilu!

To si treba dobro zapomniti, da se ne bomo dajali impresionirati po vseh, da so imeli Rusi na zapadnem krilu kake nevsebe, oziroma, da so se umikli. Kajti ti nevsebi bodo le navidezni.

(Pride še.)

Ruski ranjenec v Port Arturju.

Londonski »Daily Telegraph« poroča iz Sangaja od 24. t. m.: V portarturskih bolnišnicah je še 15.000 ranjencev. OJ kapitulacije sem je umrlo 500 vojakov.

Doba Gautscheva.

Staro novi ministrski predsednik baron Gautsch se je pozuril, da je gospodi poslancem podal s toliko napetostjo pričakovano izjavo svojo. Sicer ni povedal Bog ve kaj konkretnega. Vendar pa je zadovoljil vse v obči, ker je Gautsch znal vplesti nekatere akcente, ki vsej dopuščajo nado, da je z Gautschem prišla nova doba. Efekt vsaj relativne zadovoljnosti je dosegel Gautsch morda ravno radi tege, ker se je izgibal tistim stilističkim in govorniškim raketam, s katerimi je Körber vedno operiral v parlamentu, da bi mamil poslanec in izlasti po javnosti. Gautsch je govoril bolj priprosto, a ravno s tem je vzbujal utis, da govoriti iskreno. Vnajti vidni znak dobrega utisa, ki ga je napravil Gautsch na Čeha, je okolnost, da so umaknili vse svoje nujne predloge ter tako po dolgem času prizdignili pregrajo, ki je zapirala pot do reduge funkcioniranja parlamenta. Izlasti dober utis je napravilo na Čeha in Jugoslovane, da je opustil tisto sicer navadno pretiravanje o velikanški važnosti Nemcev, in o potrebi, da se uvažuje njihov glas oziroma veto tudi tedaj, ko treba zadostiti najnajnejšim narodno-kulturelnim potrebam nemških plemen. Baron Gautsch je zatrdiril marveč, da bo vlada v slučaju potrebe tudi samostojno ukrepala in sklepala. Ta izjava, da ne bo vlada vedno le ponajno vpraševala Nemce za menenje, je posebno zadovoljila na strani Slovanov. Naravno! Če bi imela še dalje veljati metoda Körberjeva, po kateri se ni smelo Slovanom nič dati, aki niso Nemci privolili v to, potem slovenska pleme sploh ne bi mogla priti iz muke, iz krivice, iz nečastnega položaja podrejenosti.

Sveda smo čuli sedaj le besede. Sedaj naj pridejo tudi dejanja. S pravo besedo je znal baron Gautsch doseči s parlamentom, cesar ni mogel dr. Körber nikdar z večimi svojimi blestečimi in zveničimi govorji: parlament avstrijski je po dolgem času na pragu do rednih parlamentarnih odnosa. Sedaj naj baron Gautsch v pravimi dejanji v vseh stroških državne uprave dade pomirjenje duhovom javnosti. Ali da doseže to, je neizgibno potrebno, da se strogo drži direktive, ki si jo je sam dal, da si obrani popolno neodvisnost od prepričanju razvajenih nemških strank. Pri tem pa ne menimo samo tisti liberalni in nacionalni skupini, ki so mojstrovale dra. Körberja, ampak previden naj bo tudi nasproti nasvetom od strani takozvanih nemških konservativev. To so sirenki glasovi, ki bi ga utegnili zavesti na krive stranske pot. Tako se je n. pr. te dni oglasil znani konservativec dr. Fuchs v »Fremdenblatt« na način, kakor da pozna in tolmači Gautscheve namene. Mož je silno zavzet za to, da se v dejelneh zboru češkem zasnove spravna komisija, ki naj bi se izključno bavila s sporom med Čehi in Nemci, da bi bil tako državni zbor razbremenjen od tega spora. O tem pa vhaja mož izpoved, ki mora osupnit izlasti na Jugoslovane. Jezikovno vprašanje naj se prenese iz državnega zobra v rečeno komisijo in tam naj imajo besedo izključno le Čehi in Nemci. Ali čajmo dalje! Po gospoda dra. Fuchs pa spkulaciji bi bila nam Jugoslovnom za precej časa zamašena usta glede na jezikovno vprašanje. Na računa namreč, da bodo posvetovanja te komisije gotovo dolgo, zelo dolgo trajala — in v tem dolgem času se bo moral državni zbor izgibati jezikovnim vprašanjem, ali z drugimi besedami: narodom, ki nimajo besede v tej komisiji, bi bila zamašena usta in ne preostalo bi jim drugega, nego mirno, in molčič dalje trpeti staro krvico. Dru. Fuchs, kakor Nemcu, je lahko tako govoriti. Nemcem, ki so zadovoljeni v vsem, ne bi bilo težko čekati, da se ona komisija sporazumi, ali pa tudi — ne sporazumi. Drugače je z onim, ki živi v pomajkanju, ki je povsodi prikrajšan. Ta ne more čekati. Če hoče baron Gautsch res držati, kar je obljudil, zagotoviti strogo nepristranost vlade nasproti interesom vseh narodov v Avstriji. Dr. Fuchs meni morda, da so poleg Čehov in Poljakov druga slovenska pleme nekako »quantité négligeable«. To je nevaren, krivičen in — neavstrijski nauki. Kdor hoče reševati avstrijski problem,

ne sme pozabiti, da tudi in morda še posebno narodnostne razmere na jugu monarhije zahteva assimilacijo tudi v življenjskem interesu monarhije same. Nemški konservativci so postali nemški nacijonalisti, vlade pa morajo biti modre računarsice z vsemi silami, ki žive in snujejo v državi.

Domače vesti.

Občinske volitve v Puli so dovršene.

In zaključile so se z moralnim porazom dvuzeze: mornarica-kamora. V tretjem razredu je ta zveza mogla vspeti le s skrajnimi napori, a to le številno; moralno pa je bila poražena. Tistih nad 600 glasov, ki jih je dobila hravata stranka o svojem prvem nastopu — in pa okolnost, da kamora ni mogla priti do večine nasproti hravatski in skupini neodvisnih, petem absolutno hud moralen poraz, če uvažujemo vso silo občinskega in mornariškega aparata, ki je bil kamori na razpolago. — V drugem razredu je res prodrla, ali zadoščenja ne more občutiti na tem že radi ogromne večine, ki — ni prišla voli. Prišlo je le 110 volilcev.

Najhujši udarec pa je dobila kamora, kjer je menda najmanjje pričakovala — v I. razredu. Petorica kaporijonov nenaravne zveze med italijansko irredento in c. in k. vojno mornarico je — propala pred koalicijo pametnih meščanov brez razlike stranke. To je udarec za komoro, in pljuska vojni mornarici. Osobito pa nas veseli, da je med propalimi c. kr. poštni oskrbnik Frank. To je v Puli eden glavnih nositeljev ideje sovražitva proti Slovanom; kjer koli je šlo in gre za kako mahinje ali nasilje proti Slovanom, videti je tega človeka na delu. Zato se radujemo sedaj in sporočamo veseljem tudi slavnemu c. k. poštnemu ravnateljstvu, ker tudi to ni moglo nikdar najti potreba energije, da bi poučilo tega svojega podrejencev, da niso ravno državni uradniki poklicali za netenje narodnega sovražitva.

Dogodki v Riemanjih. Iz Riemanj nam pišejo: Minoli četrtek smo imeli pri nas zopet pogreb. Umrlo je neka 80-letna ženska Marija Hrvatič iz Loga. Pogreb je bil — kakor vsi dve leti sem — e veličen. To je bil že 36. pogreb brez cerkvene aristocratije. Na pogrebu sta sodelovala pevsko društvo »Slavec« in vaška godba. Pogreb je vodil, kakor navadno vaški župan Ivan Berdo. Vzlio skrajno neugodnemu vremenu se je vdeležilo pogreba mnogo občinstva in sicer ne samo domačega, ampak tudi vnašnjega.

Od zadnjega našega sporočila sem, se je rodilo v naši vasi zopet nekoliko otrok. Število vseh nekršenih otrok znaša sedaj približno 75. V nekaterih hišah imajo že po dva taka otroka.

Naša cerkev je seveda še vedno zaprta. A lahko je opaziti, da je streha večed mnogih hudi viharjev razorana in hudo poškodovana. Odkar je cerkev zaprta, ni še stopila človeška noge na streho. Oni ki bi radi kaj storili ne smejo in ne morejo. oni pa ki imajo ključe, se ne brigajo za ničesar. Tudi se zdi, ako se pogleda skozi ljunjko ključavnice, da padajo že tudi deli strop. Danes jutri pa se utegne zgoditi, da kakor veči vihar popolnoma razkrije cerkev! Čegava bo škoda? Naši pradedje in dedje so zlagali denar za cerkev, njihovi potomeci, moramo na teh krvavih žuljih naših prednikov trpeti škodo vsele nasprotstva tujinstva!

Poštno nakazniški promet z Mehiko in severno Negerijo. C. kr. poštno in brzjavno ravnateljstvo nam javlja:

Od sedaj nadalje se bo moglo posredovanjem britanske poštne uprave pošiljati navadne poštne nakaznice v Mehiko ter v Severno Nigerijo, nahajajočo se pod angleškem pokroviteljstvom.

Za nakaznice v Mehiku (do 10 št. lir.) in Severno Nigerijo (do 20 št. lir) kakor v druge angleške kolonije in posestva se plača poštino 25 št. za vsačih 25 kron. Izključeno je ekspresno dostavljanje in potrdilo o izplačilu ter so tudi pišmena naznana na odrezku poštne nakaznice zbranjena.

V obratnem prometu je določen »najviši znesek za nakaznice iz Mehika na 250 K in iz Severne Nigerije na 500 K.«

V ostalem veljajo predpisi, ki se nanašajo na poštno-nakazniški promet z britanskimi kolonijami in posestvi.

Pristojbino za nakazanje od Londona dalje je angleška poštna uprava spremenila ter določila isto za vse prometne smeri na 31 (pence) za vsačih 5 št. lir nakazanega zneska si del 5 št. lir.

Veliki narodni ples na korist družbe sv. Cirila in Metodija (dne 25. februarja). Kakor nam javlja odbor slovenske omladine v Trstu se ta ples ne bo vršil samo v gladiščni dvorani, ampak tudi v »Sokolovi«. V vsaki dvorani bo poseben orkester, ki bo, kakor šejemo, igral najizbranije plese. Slovenska omladina dela neumorno, da priredi ta ples čim večim sijajem, tako, da se daje predvidjati, da bo ta prireditve nadkriljevala po veličajnosti vse dosedanje slične prireditve v našem mestu.

Nekaj novega za Trst. Odbor tržaške slovenske omladine, ki priredi dne 25. februarja t. l. veliki narodni Cirilo-Metodijski ples, izda 10.000 posebnih vabil za ta ples ter se obrača do slovenskih trgovcev in obrtnikov s prošnjo, da uvrte v dotednem vabilu reklamne oglase, ki stanejo po 4 krone. S tem store svoji trgovini velikansko reklamo in ob enem podpro narodno stvar.

Za nabiranje glasov se predstavi slovenskim trgovcem in obrtnikom oseba, pooblaščene za to od odbora.

Ako bi naš pooblaščenec slučajno ne obiskal nobenega trgovca, ki želi staviti v naša vabilu reklamno notico, naj se blagovoli dotičnik potruditi v urad »Delavskega podp. društva od 5—7 ure zvečer.

Odbor.

Ples pekovskih pomočnikov v veliki dvorani »Naroda« domač se bo vršil jutri v soboto. Začetek ob 10. uri. Blagajna se odpre ob 9. uri. Vstopnina za moške 2 K, za ženske (ako pridejo same) 1 K. Vsaki moški ima pravico privesti seboj dve dame.

Prireditelji se priporočajo svojim rojakom za obilen obisk.

Iz Sežane nas opozarjajo, da sveta 140 K, priobčena v včerajšnji »Edinstvo« v notici »Požrtvovalnost v Sežani«, ni bila nabранa, ampak jo je podaril neki »neimenovanec« pod gesmom. »Prevelika naglica« koristi na sprotnikom.

Lokalna skupina državnega društva poštih in brzjavnih uslužencev Avstrije v Trstu vabi na dobrodelni ples ki se bo vršil v soboto, dne 28. prosinec 1905. v redutni dvorani »Polteam« Rossetti. Vhod iz ulice Ciaozza.

Sviral bo orkester c. in kr. pešpolka št. 97.

Začetek ob 9. in pol uri zvečer. Vstopnina: za gospoda in gospo 2 K, vsaka nadaljnja gospa 1 K. Čisti dobiček je namenjen podpornemu fondu vdov in sirot poštih uslužencev.

Odbor.

Darevi. Na upravo našega lista je postal g. Karlo Šišovič iz Črnika zneček 10 za otroke ubožajočih družin Kavšič in Hreščak.

Za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metodija na Greci so darovali o priliku krsta v g. st. Konsumnega društva v Rujanu gg.: Frančiška Čink K. 1, Šimon Rebec K. 1, Alojzij Batolin 40 st.

Zahvala. Med odborom »obrtniškega in konsumnega društva« v Škednu se je našlo 10 krov 86 st. v prid tamošnjega otroškega vrta.

V isto svrhu sta darovala gg. Pavel Sancin in Jakob Ban po 2 K.

Vodstvo otroškega vrta se izkreno zahvaljuje.

V Gorici se je minulega leta 1904. rodiло 704 otrok.

Umrlo je pa 386 možkih in 338 ženskih, skupno 724. Med mrtvimi so vsteti tudi tuje.

Redek slučaj. V Gornjem gradu na Spodnjem Štajerskem slavijo letos tri tamošnja društva svoje jubileje in sicer: »Čitalnica« 25-letico, »Gasilno društvo« 20-letico, »Pevsko društvo« pa 15 letico. V proslavo teh obledoči priredi vse ta društva skupno narodno veselico.

Knjizevnost in umetnost.

Br. 100 »Trčanskog Lloyd«, lista za narino gospodarstvo, izlažeč svake subote u Trstu donosi u svom posljednjem broju od 21. siječnja t. g. bogati i zanimivi sadržaj:

»Trčanski Lloyd«, prepričava se sam po sebi. On donosi šanke u svim strukama narodnog gospodarstva. S tege nijedan otvorenji trgovac, industrijski, obrtnik, posjednik, pomorac, ne bi smjeo biti bez njega. I svratišta, kavane, gostionice, občine, banke, obitne i vjeresiske zadruge, jednom rieči, sviblji moralni držati »Trčanski Lloyd«, kojem je zadača, da ore i radi na onom polju naše budućnosti, našeg dobrostanja, koje je jedino sredstvo našeg uzkršnja. A to je polje narodno gospodarstvo.

Predplata na »Trčanski Lloyd« iznosi na godinu K 12, a na pol godine K 7 u cijeloj monarkiji austro-ugarskoj. Izvan Austro-Ugarske, gdje god bilo, godišnja predplata iznosi 20 franka u zlatu. Nove i pisma šalju se vlastniku i glavnemu uredniku »Trčanskog Lloyd«, g. Fr. Kučiniću, Trst, Via Fabio Severo, br. P. 104, T. 246 (vlastita kuća).

Slovenska rapsodija št. 1 (D Dur) od A. Dvoraka. Ta skladba ima v sebi povsem slovenski značaj. Nežno in milo pričajo timpani karakteričen ritem, ki se razširja in preide v melodijo ter se potem vleče skozi vso kompozicijo. Za prvimi osmimi takti prevzamejo zapričeti ritem pihala ter ga vodijo ritmično dalje, spremlijanega od najrazličnejih figur gosi, dokler se glavni temen vzdigne do tse moči, da preide v močni fortissimo, ki ga izvede ves orkester. Potem ko je bolj in bolj oslabil (tema) ter pustil za seboj le svoj jek, pride drugi tempo, za pričet s pizzicato gosi, nakar uvedejo klarinetne drugi moti v tempu koračnice. Enako kakor prej ponavlja ves orkester ta motiv, razdelivši ga v različne skupine z različnim tempom. Na zvršetku izvaja orkester obe temi v fortissimo enega poleg drugega. Zopet pada orkester, in na koncu naglašajo rogovi in trompete polagoma prvi (glavni motiv), nakar zvršuje skladba z zvočnim D Dur ako d. m.

3) Smetana: Vyšehrad, simfoniski »Vyšehrad« pripada ciklu simfonijskih skladb, katere je Smetana pod imenom »Moja domovina« posvetil mestu Pragi. Dovršen je bil dne 18. novembra 1874. Simfonija »Moja domovina« so najdovršenja glasbena dela Smetane. Njegova misel je bila, da opiše in načrta inozemcem svojo domovino v glasbenem jeziku, torej mednaroden jezik, razumenu vsakomur. Vyšehrad predstavlja staro skropolo Prage.

Pesnik čuti pred pogledom starih razvalin Vyšehrada v duhu zvoka Zumirove lire, pesnika živelega v narodni tradiciji.

(Pride ře.)

Mohorjeva družba in nje naloga.

(Dale.)

Namen družbe smo torej slišali in se zavedamo, da mora odbor zmiraj delati po tem namenu, in mi z odborom vred ne moremo za to, da je namen izreza v tih kratkih vrsticah in da ga moramo v prvi vrti vpoštovati ter se ravnavati po njem. Ako pa poznamo njenega ustanovitelja, blagga Sliomeška, aka poznamo njegovo domoljubje, ki je bilo, samo po sebi umevno, vedno ozko zvezano z vero, kar je tudi prav, kajti s tem se je reševala tudi narodnost; in če pozaamo razmere, v katerih je bila ustanovljena in razmere, ki so prisilile do jednak držbe, bomo videli, da ima družba v svojem na menu še drug namen. Ali pa nima družba tudi nalog? Ima jo. Kakšno pa? Izdajati knjige. Kakšne pa? Vodila opravilnega reda nam pojasnjuje to.

Tam pravi § 1:

Da doseže družba ali bratovščina sv. Mohorja svoj imenitni namen (ta je dvojen: skrbeti za vero in razširjeti knjige), povdarjam, dajala bo vsako leto na svetlo:

a.) Dvoje »Slovenskih večeriac«, namenjenih pripravam kmečkim ljudem, ki bodo obsegale razne manjše pripovede in poučne sestavke, ali kako večje pripovedno in poučno delo.

b.) Koledar, ki bo obsegil, mimo navadne praktike in imenika vseh družnikov, razne krajše pripovedke in druge poučne spise;

c.) Kolikor bodo pripuščale denarne moči, razne druge knjige, pripravljene kmetu v pouk ali pa čast. duhovščini ali učiteljem v koristno rabo.

Vsi spisi, ki je misli družba na svetlo dati, morajo v čisti in h�ko umevni slovenščini

zloženi in po kakem vis. časi. skolištu potrjeni biti.

Tako se je glasil ves § 1. (Mogrede budi omenjeno, da je zadnja opomba velike važnosti, sicer bi Nemci lahko ob sedanjih razmerah izpremenili to bratovščino v nemško. O lborniki morajo biti namreč v Češkev) § 4., ki govorji o honorarju, pravi na koncu: Če se potreže konec družbenega leta kakšen stanek v denarjih, obrščal se bo na vadno v podporo češkim knjigam in drugim slovenskemu narodu koristnim delom. Vem, da bodo prigovarjali. Prvič, porečeo, se je sklenilo na nekem shodu, da se mora s strani vere pustiti narodost, da mora biti to po seboj v deželi, kakor je Korčka, kjer je do zdaj vladal »mir«, in da naj kranjski zagrijenci imajo svojo narodnost! Ta drugič, porečeo, da to ni namen družbe, da ista ima v prvih vrtih verski namen in da se morajo držati po tem § 1.

Od vseh strani, posebno iz tužnega Korčana prihajajo glasovi: moritari ves salutant, zbiramo krajceje in glidemo, kam naj gremo, ko po sodi manjka, in orložja, ki ga inamo v rokah, ne porabljamo. Zakaj pa ne? Zato, ker je pod pokrovitev svom knežoškofijstva krškega. Vemo za slučaj, da je bila povest, v kateri so bile opisane obupne narodnostne razmere na Koroškem, vrajeni pisatelju. Zakaj? Ker je ni dovoljalo knežoškofijstvo krško?

(Pride ře.)

Kava »Družbe sv. Cirila in Metodija« pred sodiščem.

Ljubljana, 22. januarja.

(Izvirno poročilo).

Nadaljuje svojo brambo je povdarjal dr. Hršvec, da v knjigah ni nobenega popolnega računskega sklepa. Kdor ima dolžnost komu kaj plačati, mora se sam prepričati, koliko dolguje. Če Jebačin od 1897. do 1904. ni predložil »družbi« nobenega računa, zasluguje najostrejšo kritiko. Izgovor, da je imela družba pravico revizije, ne velja. Sam bi bil imel zaključiti rečune in jih predložiti. Če je daljal po spominu 200 do 400 K pri spevka, se mora to postopanje nazvati na ravnost nekorektno.

V Jebačinovih knjigah ni bilo vpisano, koliko kave je šlo skozi lastno trgovino.

Največi moment, ki govorji proti Jebačinu, je »Zvezdnac kava«. Jebačin pravi, da so bili inserati, v katerih se naglaša, da se ta kava prodaja »družbi« v korist, po pratičkah in vozah redih brez njegove vednosti. Vzemimo, da Jebačin sprva ne bi bil vedel zanje. Ko pa so prihajali računi za te inserate, ki so znašali 200 do 300 K, je to popolnoma izključeno. Vzemimo pa, da Jebačin tudi zdaj ni nič opazil, dejstvo je vendar, da se je inserirala neresnica. Jebačin je sam moral priznati, da je »Zvezdnac kava« ce nejša od »družbine«. To vse je »družbi« škodovalo. Konzum njene kave je padal v istem razmerju, kakor je rastel konzum »Zvezdne«.

S tem, da je Bradska govoril resnico o Jebačinu, se gotovo ni storil krivega razlaganja časti. Branitelj predlaga oproščenje. Dr. Kušar ni nič repliciral. Na to je razglasil sodni svetaš Vederjak razsodbo, s katero se Bradska popolnoma opršče. V razlogu je navajal, da je Jebačin res »družbo« oškodoval. O splošnem zasramevanju ne more biti govora, ker je Bradska poročal kakor revizor odbornikom podružnice o vseh revizijah pod pogojem, da bodo vse molčali. Če je Petrič besedo prelomil, ni za to odgovoren Bradska.

Dr. Kušar je prijavil vsklice na višjo instanco.

(Zvršek).

Zadnje brzojavne vesti.

Dogodki v Rusiji.

Mir v Moskvi.

MOSKVA 26. Danes zjutraj so bile ulice mirne. Vsi časopisi razun treh so izšli.

Ministersko posvetovanje.

PETROGRAD 26. Ministerski svet je danes dovolil posvetovanje o peti tečki carskega ukaza od 26. dec. 1904. glede izpolnitve državnega reda. Ta točka se nanaša na revizijo izdanih izrednih določeb v varstvu državnega reda.

Knjizevnost in umetnost.

Br. 100 »Trčanskog Lloyd«, lista za narino gospodarstvo, izlažeč svake subote u Trstu donosi u svom posljednjem broju od 21. siječnja t. g. bogati i zanimivi sadržaj:

»Trčanski Lloyd«, prepričava se sam po sebi. On donosi šanke u svim strukama narodnog gospodarstva. S tege nijedan otvorenji trgovac, industrijski, obrtnik, posjednik, pomorac, ne bi smjeo biti bez njega. I svratišta, kavane, gostionice, občine, banke, obitne i vjeresiske zadruge, jednom rieči, sviblji moralni držati »Trčanski Lloyd«, kojem je zadača, da ore i radi na onom polju naše budućnosti, našeg dobrostanja, koje je jedino sredstvo našeg uzkršnja. A to je polje narodno gospodarstvo.

Predplata na »Trčanski Lloyd« iznosi na godinu K 12, a na pol godine K 7 u cijeloj monarkiji austro-ugarskoj. Izvan Austro-Ugarske, gdje god bilo, godišnja predplata iznosi 20 franka u zlatu. Nove i pisma šalju se vlastniku i glavnemu uredniku »Trčanskog Lloyd«, g. Fr. Kučiniću, Trst, Via Fabio Severo, br. P. 104, T. 246 (vlastita kuća).

Slovenska rapsodija št. 1 (D Dur) od A. Dvoraka. Ta skladba ima v sebi povsem slovenski značaj. Nežno in milo pričajo timpani karakteričen ritem, ki se razširja in preide v melodijo ter se potem vleče skozi vso kompozicijo. Za prvimi osmimi takti prevzamejo zapričeti ritem pihala ter ga vodijo ritmično dalje, spremlijanega od najrazličnejih figur gosi, dokler se glavni temen vzdigne do tse moči, da preide v močni fortissimo, ki ga izvede ves orkester. Potem ko je bolj in bolj oslabil (tema) ter pustil za seboj le svoj jek, pride drugi tempo, za pričet s pizzicato gosi, nakar uvedejo klarinetne drugi moti v tempu koračnice. Enako kakor prej ponavlja ves orkester ta motiv, razdelivši ga v različne skupine z različnim tempom. Na zvršetku izvaja orkester obe temi v fortissimo enega poleg drugega. Zopet pada orkester, in na koncu naglašajo rogovi in trompete polagoma prvi (glavni motiv), nakar zvršuje skladba z zvočnim D Dur ako d. m.

3) Smetana: Vyšehrad, simfoniski »Vyšehrad« pripada ciklu simfonijskih skladb, katere je Smetana pod imenom »Moja domovina« posvetil mestu Pragi. Dovršen je bil dne 18. novembra 1874. Simfonija »Moja domovina« so najdovršenja glasbena dela Smetane. Njegova misel je bila, da opiše in načrta inozemcem svojo domovino v glasbenem jeziku, torej mednaroden jezik, razumenu vsakomur. Vyšehrad predstavlja staro skropolo Prage.

Pesnik čuti pred pogledom starih razvalin Vyšehrada v duhu zvoka Zumirove lire, pesnika živelega v narodni tradiciji.

(Pride ře.)

Mohorjeva družba in nje naloga.

(Dale.)

Namen družbe smo torej slišali in se zavedamo, da mora odbor zmiraj delati po tem namenu, in mi z odborom vred ne moremo za to, da je namen izreza v tih kratkih vrsticah in da ga moramo v prvi vrti vpoštovati ter se ravnavati po njem. Ako pa poznamo njenega ustanovitelja, blagga Sliomeška, aka poznamo njegovo domoljubje, ki je bilo, samo po sebi umevno, vedno ozko zvezano z vero, kar je tudi prav, kajti s tem se je reševala tudi narodnost; in če pozaamo razmere, v katerih je bila ustanovljena in razmere, ki so prisilile do jednak držbe, bomo videli, da ima družba v svojem na menu še drug namen. Ali pa nima družba tudi nalog? Ima jo. Kakšno pa? Izdajati knjige. Kakšne pa? Vodila opravilnega reda nam pojasnjuje to.

Tam pravi § 1:

Da doseže družba ali bratovščina sv. Mohorja svoj imenitni namen (ta je dvojen: skrbeti za vero in razširjeti knjige), povdarjam, dajala bo vsako leto na svetlo:

a.) Dvoje »Slovenskih večeriac«, namenjenih pripravam kmečkim ljudem, ki bodo obsegale razne manjše pripovede in poučne sestavke, ali kako večje pripovedno in poučno delo.

b.) Koledar, ki bo obsegil, mimo navadne praktike in imenika vseh družnikov, razne krajše pripovedke in druge poučne spise;

c.) Kolikor bodo pripuščale denarne moči, razne druge knjige, pripravljene kmetu v pouk ali pa čast. duhovščini ali učiteljem v koristno rabo.

Vsi spisi, ki je misli družba na svetlo dati, morajo v čisti in h�ko umevni slovenščini

zloženi in po kakem vis. časi. skolištu potrjeni biti.

Tako se je glasil ves § 1. (Mogrede budi omenjeno, da je zadnja opomba velike važnosti, sicer bi Nemci lahko ob sedanjih razmerah izpremenili to bratovščino v nemško. O lborniki morajo biti namreč v Češkev) § 4., ki govorji o honorarju, pravi na koncu: Če se potreže konec družbenega leta kakšen stanek v denarjih, obrščal se bo na vadno v podporo češkim knjigam in drugim slovenskemu narodu koristnim delom. Vem, da bodo prigovarjali. Prvič, porečeo, se je sklenilo na nekem shodu, da se mora s strani vere pustiti narodost, da mora biti to po seboj v deželi, kakor je Korčka, kjer je do zdaj vladal »mir«, in da naj kranjski zagrijenci imajo svojo narodnost! Ta drugič, porečeo, da to ni namen družbe, da ista ima v prvih vrtih verski namen in da se morajo držati po tem § 1.

Od vseh strani, posebno iz tužnega Korčana prihajajo glasovi: moritari ves salutant, zbiramo krajceje in glidemo, kam naj gremo, ko po sodi manjka, in orložja, ki ga inamo v rokah, ne porabljamo. Zakaj pa ne? Zato, ker je pod pokrovitev svom knežoškofijstva krškega. Vemo za slučaj, da je bila povest, v kateri so bile opisane obupne narodnostne razmere na Koroškem, vrajeni pisatelju. Zakaj? Ker je ni dovoljalo knežoškofijstvo krško?

(Pride ře.)

Kava »Družbe sv. Cirila in Metodija« pred sodiščem.

Ljubljana, 22. januarja.

(Izvirno poročilo).

Nadaljuje svojo brambo je povdarjal dr. Hršvec, da v knjigah ni nobenega popolnega računskega sklepa. Kdor ima dolžnost komu kaj plačati, mora se sam prepričati, koliko dolguje. Če Jebačin od 1897. do 1904. ni predložil »družbi« nobenega računa, zasluguje najostrejšo kritiko. Izgovor, da je imela družba pravico revizije, ne velja. Sam bi bil imel zaključiti rečune in jih predložiti. Če je daljal po spominu 200 do 400 K pri spevka, se mora to postopanje nazvati na ravnost nekorektno.

V Jebačinovih knjigah ni bilo vpisano, koliko kave je šlo skozi lastno trgovino.

Največi moment, ki govorji proti Jebačinu, je »Zvezdnac kava«. Jebačin pravi, da so bili inserati, v katerih se naglaša, da se ta kava prodaja »družbi« v korist, po pratičkah in vozah redih brez njegove vednosti. Vzemimo, da Jebačin sprva ne bi bil vedel zanje. Ko pa so prihajali računi za te inserate, ki so znašali 200 do 300 K, je to popolnoma izključeno. Vzemimo pa, da Jebačin tudi zdaj ni nič opazil, dejstvo je vendar, da se je inserirala neresnica. Jeb

Zahvala.

Podpisana se najprisrenejše zahvaljuje vsem onim cenjenim osebam, k so na kateri si koli način izrazili svoje sožalje o priliki smrti njih nepozabne hčerke.

LIZIKE.

Zahvaljuje se načajje vsem onim, ki so prihiteli izkazati poslednjo čast predragosti pokojnici ter jo spremili do hladnega groba in posebno pa pr. ē. g. veroučitelju Silu, župnikom v Rojanu in Borkovljah, bivšim učiteljem in so učenkam ter gospodom e. k. uradnikom kakor tudi za podarjene venice.

Bog plati!

V TRSTU, 26. jan. 1905.

Žalujoča rodbina Nachtigall.

— Manufakturna trgovina — Ambrosich & Modricky

TRST - ul. Belvedere 32 - T. ST

Fuštanji za krila široki 90 cm po 36, 42 novi. Fuštanji velej od 27 nov. dalje, beli, sivi in pleten fuštanji. Kofenina bela in siva. Maje, štali in rute. Odeja od volne ali bombaže. Pregrinjalna preproge za moj postelji. Kravate, srajce za možke in ženske. Krila, nogovice, čipke in žamet, Kakor tudi raznovrstne drobnarje.

Kdor se hoče dobro in z veliko ekonomijo

obleči, naj se pođa v

prodajalnico izgotovljenih oblek Barriera vecchia 5

kjer se vsaki dan izdeluje obleka
v lastni krojačnici.

MIRODILNICA

Emiliju Čumar pok. Friderika

Općina št. 209 zraven kavarne „All' Elletrovia“

Velika izbera in zaloge

šip, željev, barv, čopičev, mineralnih vod, vinskih spirita, voščenih in lojevih sveč. Kislino, laneno olje, navadno in dišeče milo.

Nad 40-leten vspeh.

Najstarejša medicinska specijaliteta naše pokrajine.

PASTIGLIE PRENDINI

(od ogoljene sladke žkorje)

Iznajditelj in izdajatelj P. PRENDINI v TRSTU.

Odlkovane z kolajnami in diplomami na prvih međunarodnih razstavah.

Počasne se zaupanjem odličnih zdravnikov ter predpisane kot domaće zdravilo pri: gribovalu, kašlu, hripcu, upadanju glasu, kataru.

Zamorejo jih vživati tudi otroci, nadalje pevci, govorniki ter učitelji, da zadobèjte in svež glas.

NB. Pazite na nepoštene ponarejanja ter zahtevajte vedno „Pastiglie Prendini“.

V skupinah: v lekarni „Prendini“ v Trstu ter v vseh boljših lekarnah tukaj in v Evropi.

Pekarna in sladičarna z lastno tovarno biškotov

Josip Mreule

TRST - ulica Molin Grande št. 32 - TRST
3 krat na dan svež kruh, raznovrstne moke prvih ogrskih milinov, fine vina v buteljkah, sladice itd.

Sprejema naročbe za sladice.

Prodajalnica rokovic in kravat

A. HUBMANN

Corsc 19 — Ustanovlj. 1865 — Corsc 19

rokovice glače 1, 2 gumba gl. 1, 3 gumbi gl. 1:20
rokovice ūvod in Dante za prati 3 gumbi . 1:20
rokovice glače in Dante za dečke za prati . 0:80
rokovice z imita kože z meh zaponkami . 0:50
rokovice od volne za dame nro. 60, dečke . 0:50
rokovice glače I za gospode z dvojn. sevom . 1:40
rokovice od volne za gospode od 80 nč. do . 1:20
rokovice za častnike gld. 1:10 pod. . 0:70

Kravate zadnje novosti.

Rokovice se opere v 24. urah.

sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujoci se vpladicili.

Vsek dan ima po pretekli petih let pravico do dividende.

„FEGGRAF“

je najdovršeneji in najcenejši stroj za pomnoževanje tiskovin.

Pisalni in pomnoževalni stroji ter pripadki.

Delavnica pečatov.

Mehanika delavnica za popravljanje pisalnih strojev, numeraterjev itd. itd.

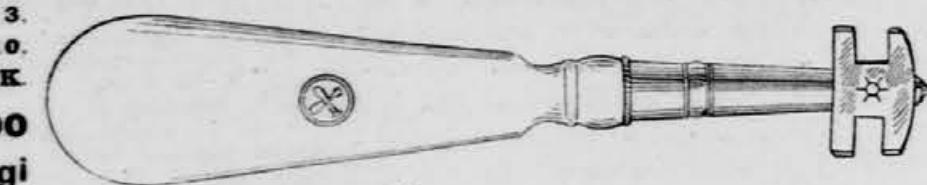
Grafični zavod.

Ivan Battara Trst, ul. Sv. Antona
Sv. Nikolaja št. 33.

Dijamantil za rezanje šip

po 1.80. 2.40. 3.
4. 5. 6. 8. 10.
11. 15. 20. 30 K

Nad 10.000
ima v zalogi

Angelj Casagrande

TRST
Portici di Chiozza 1
Telefon 994

Vsek komad
je zajamčen

Razpošilja tudi posamezne komade po povzetju.

Podpirajte !!

„Dijaško
podporno
društvo“
v TRSTU!!

ČOKOLADE
CAJNO PECIVO
BONBONI
DESERTE
KAKAO
KEKS
KAVINE PRIMESI

„CHOCOLAT LOBOSITZ“

„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst.

(Avstro-amerikanska proga.) - Fratelli COSULICH.

Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike

mej Trstom in Novim Jorkom.

Hitri in elegantni novi brzoparobrod

GERTI

6000 ton odploje dne 14. februarja v Novi York.

Potnina znaša III. razred K 165.—, I. razred K 300.—

Potrežba in hrana (vsek dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravilne službe. Parniki so električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.

Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanie in čiščenje svetlik na plin ob času selitve. Neprekosljive plinove mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.

Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Germania New-York

zavarovalna družba na življenje.

Ustanovljena 1860.

Glavno ravnateljstvo za Evropo:

Berlin W., Behreestr. 8 lastna hiša

Zavarovanja veljavna konec n. l. 1903

Aktiva glasom bilance konec n. l. 1903

Dohodki na premijah in obrestih v l. 1903

Preostanek letnega računa

Glavni zastop za Avstrijo:

Dunaj I. Stubenring 18 lastna hiša

K 503,000,000

162,000,000

26,500,000

1,596,000

Posebne ugodnosti

koje nudi GERMANIA v NEW-YORKU svojim zavarovancem:

1. Prva dividenda se računa že v drugem letu od izdanja police.

2. Police so neizpodbitljive že po tretjem letu izdanja tedaj veljavne tudi, ako se je podalo krive podatke ob vstopu in če je zavarovanec umrl vsled samomora ali dvobovo.

3. Družba sprejme tudi rizik zavarovanja za slučaj vojske, ali da bi bilo treba zvišati premije. (Vojski podvrženim zavarovanecem se odpisuje prve tri zaklad ter v določeni zaklad ter.

Reserva na premijah vseh zavarovanec v Avstriji je položena pri ces. kr. ministerijalnem uradu na Dunaju.

GLAVNI ZASTOP V TRSTU: ulica Chiozza št. 4.

SLAVIJA

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 29,217,694.46 K Izplačane odškodnine: 78,324.623.17 K

Po velikosti druga vzajemna zavarovalna načrte države z veskozi slovensko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, česar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zaloga istrskih in dalmat. vin

v ulici Cecilia 16 (vogal ul. Ruggero Manina)

Zaloge je vedno preskrbljena z vini najboljših kletij.

Cene: istrsko po 64 st., belo hriško po 80 st.

opoljo iz Visa po 72 st., vse franko na dom.

Za obilne naročbe se priporoča

IVAN TONEL

Velikanski prihranelek se zadobi s kurjava

štidelnikov in pečij, ako se rabi

L'Antracit

(posebna znamka)

ki se vdobjiva v zalogi oglja

v ulici Lazzaretto vecchio št. 52

kjer se tudi prodaja oglje „Gries“ posebno

pripravno za pekarne.

Nizke cene.

DROGERIJA Josip Zigon

ul. Caserma 8

Izbor drog, barv, čopičev, pokostj,

parfumov, fin. mile. — Zaloga mineralne vode,

voska za parkete, na mrzlo pripravljenega

širupa tamarindo, malinovca itd. itd.

URAR

F. PERTOT

Trst, ul. Poste nuove 9

priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhouse Longines, Tavares itd. kakovuti

zlate, srebrne in kovinske

izbor ur za birmo ure za gospe.

Sprejema popravljanja po nizkih cenah.

Dr. N. Fertilio

specijalist za bolezni nosa, grla in ušes.

Ul. Torre bianca 45

(vogal Torrente).

TRST.

ORDINUJE: od 10-12 predp., 3-4 pop.

od 4-5 pop. brezplačno.

Oglas.

V novo otvorenjej kleti se nahajajo sledeča d